

КАРІОТИП ЛЮДИНИ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ. ХРОМОСОМНИЙ АНАЛІЗ.

КАРІОТИП ЛЮДИНИ - це хромосомний набір людини – генетичний паспорт, який не змінюється протягом усього життя. У нормі **каріотип людини має 46 хромосом** (по 23 хромосоми від кожного із батьків).

Характеристика каріотипу ЛЮДИНИ

1. Специфічність

2. Стабільність

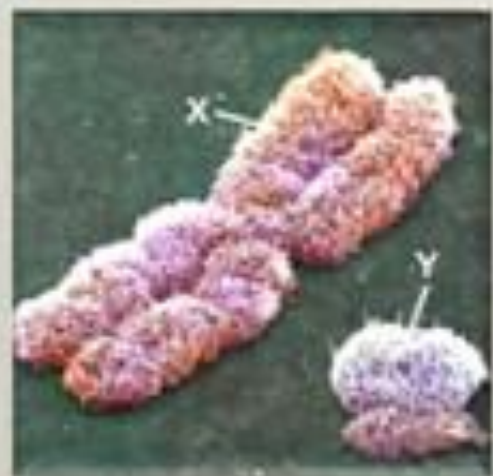
3. Парність

4. Індивідуальність

5. Наступність

Каріотип людини

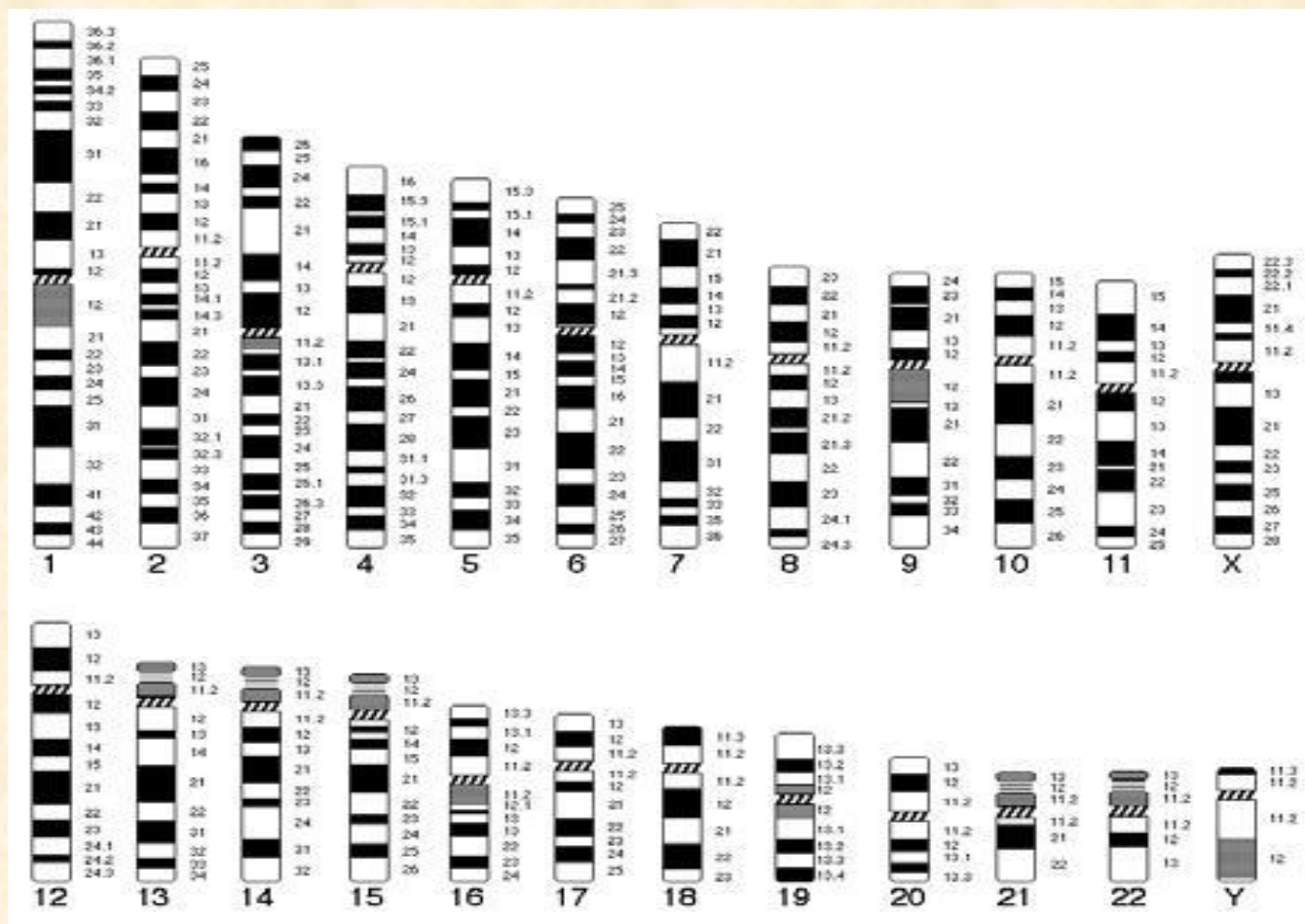
♂ 44A + XY

♀ 44A + XX

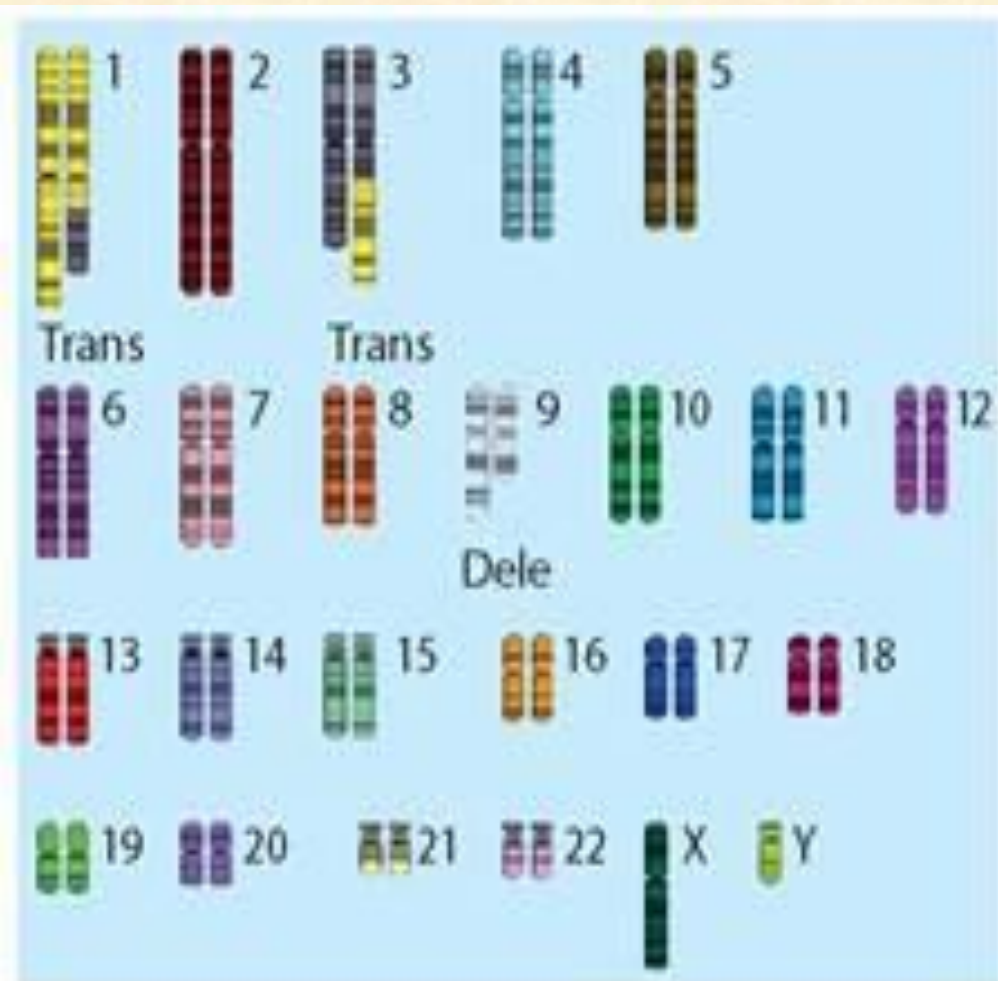
Ідіограми-є схематичним графічним засобом зображення хромосом та позначення їх ділянок.

**Складання ідіограм і термін
«ідіограма» запропонував С. Г. Навашин**

У 1960р. розроблена перша Денверська міжнародна класифікація хромосом людини.

За формою, розмірами,
перетяжками всі хромосоми
поділяються на 7 груп.
Довжина хромосом – від 2,3
до 11,0 мкм

Хромосоми – структури ядра, що забезпечують збереження, розподіл та реалізацію спадкової інформації.

Склад хромосом:

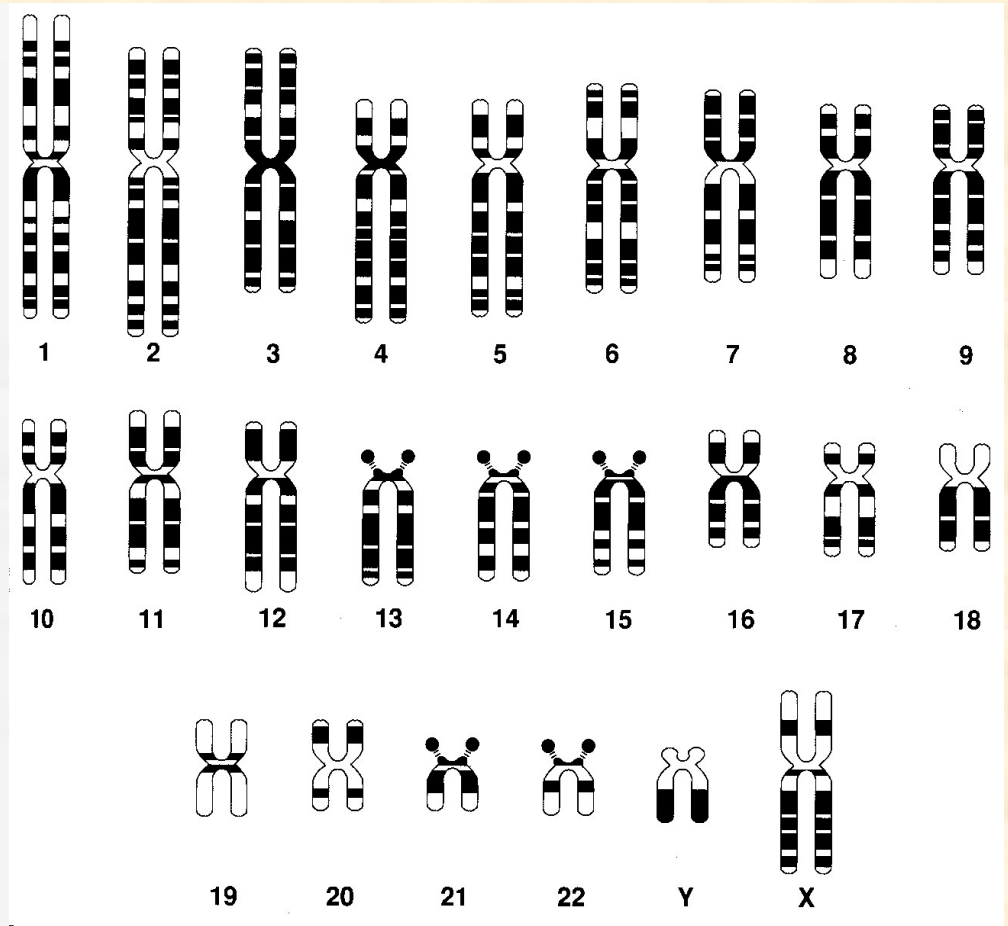
- ДНК та гістони – 90%;
- РНК;
- ліпіди;
- мінеральні речовини;
- ДНК-полімерази (ферменти)

Відкрив хромосоми

В.Флеммінг нім. анатом

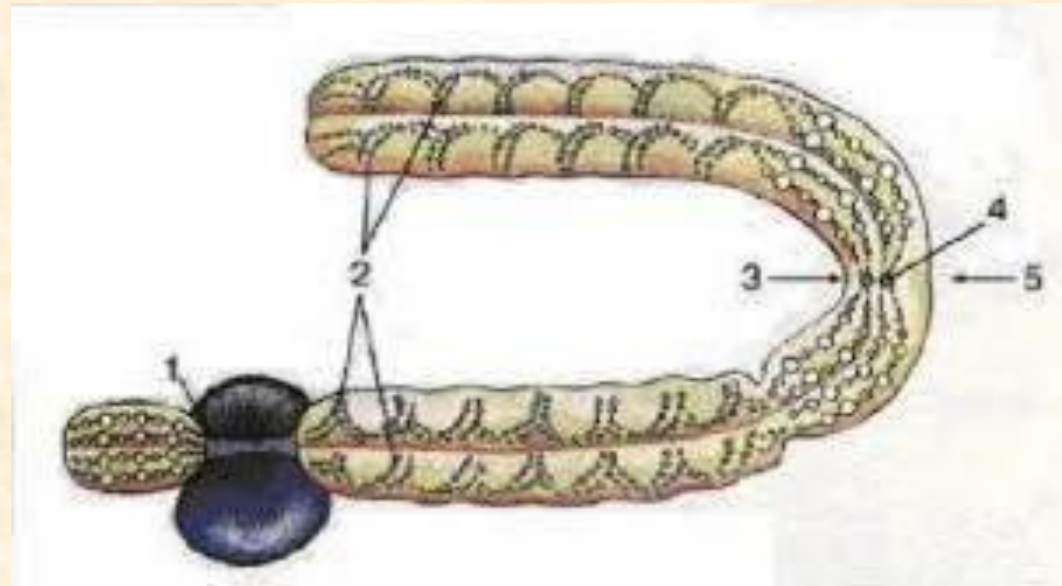
**Термін «хромосома» у
1888р. запропонував**

Г. Вольдеєр

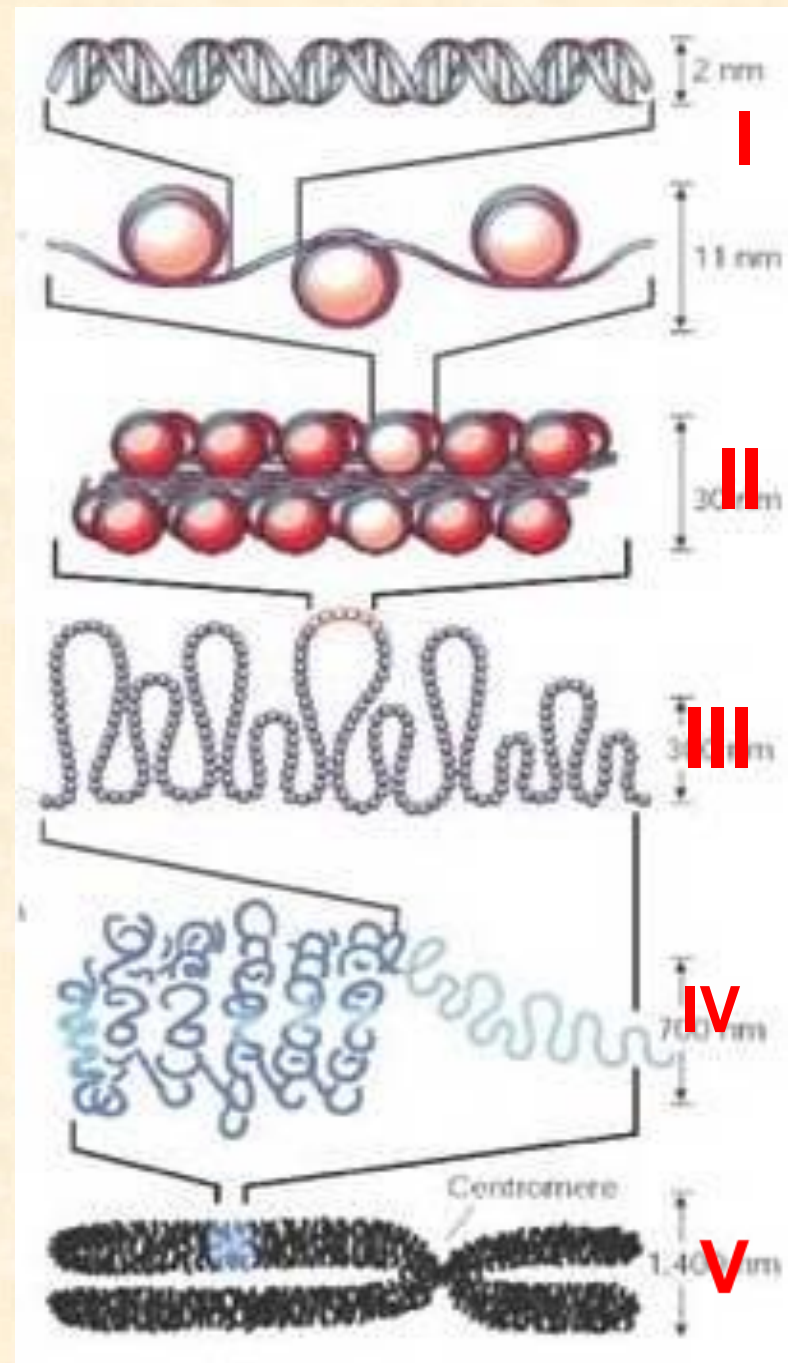
Будова хромосоми

- 1 – вторинна перетяжка;
- 2 – хроматиди;
- 3 – первинна перетяжка;
- 4 – центромера

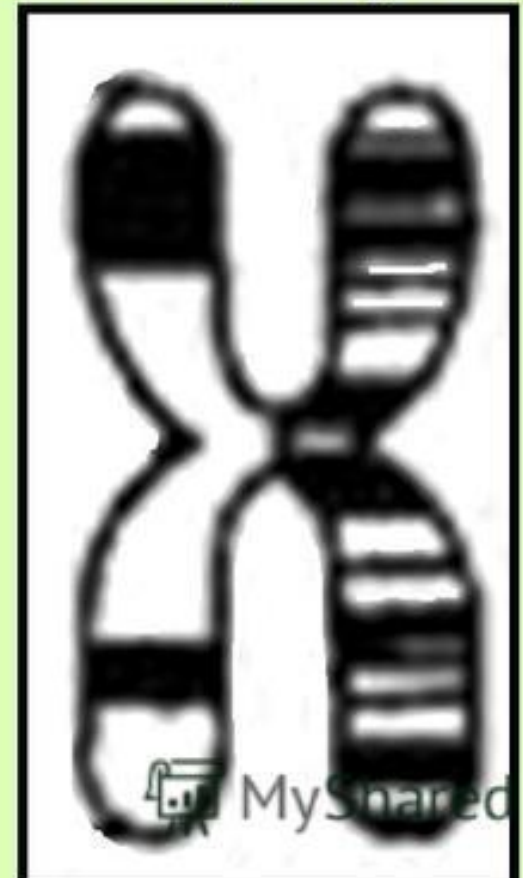
Рівні компактизації (упакування) ДНК у хромосомі

- I – Нуклеосомний
- II – Нуклеомерний
- III – Хромомерний
- IV – Хроматидний
- V – Хромосомний

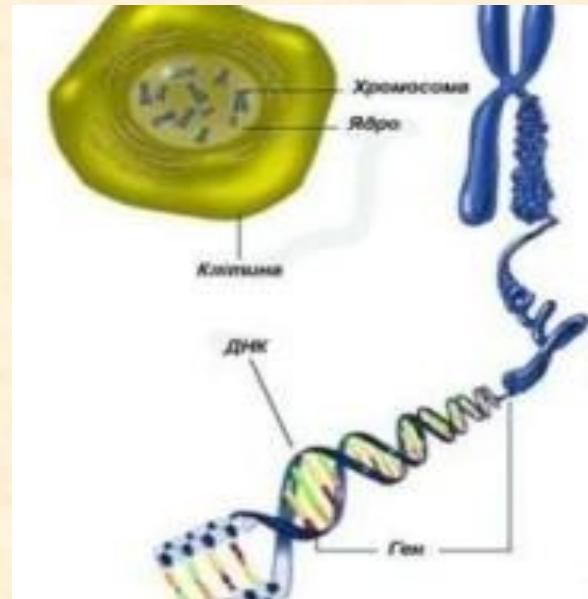
**У залежності від розташування
центромери розрізняють наступні
типи хромосом**

Акроцентричні   Субметацентричні   Метacentричні

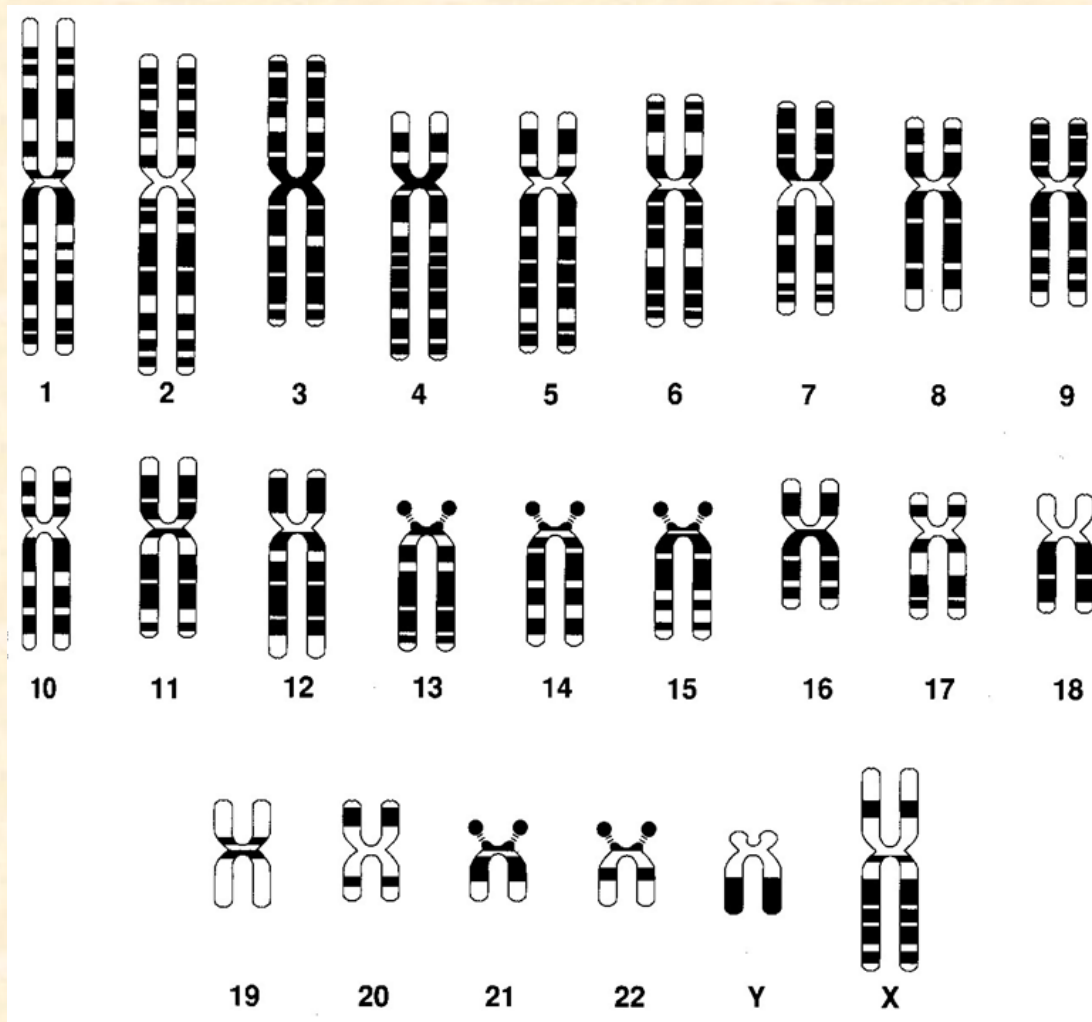

У кожній хромосомі міститься одна молекула ДНК

- У людини довжина ДНК = 7 см.
- Загальна довжина 46 молекул ДНК в одному ядрі клітини людини = 2 м.
- Вона ущільнюється за рахунок спіралізації

Каріотип – сукупність ознак хромосомного набору соматичних клітин людини.

Набір хромосом

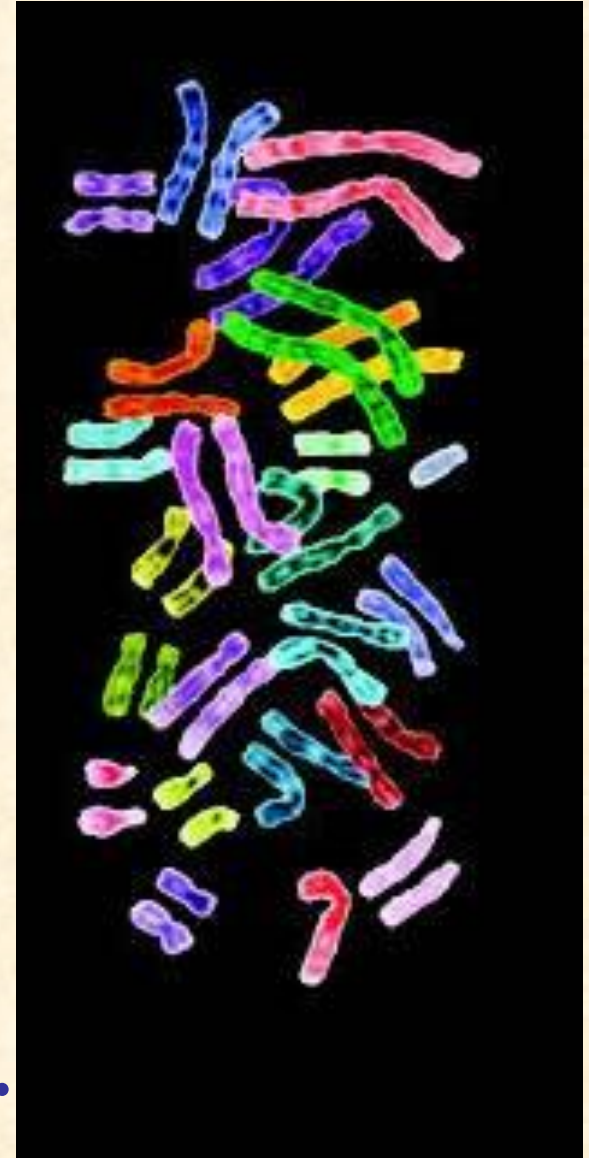
Диплоїдний – $2n = 46$

- Парні (несуть однакові гени, ♂, ♀);
- Гомологічні;
- Соматичні клітини.

Гаплоїдний – $n=23$

- Одинарний;
- Гамети (статеві клітини).

Поліплоїдний – $3n$ та більше.

Хромосоми

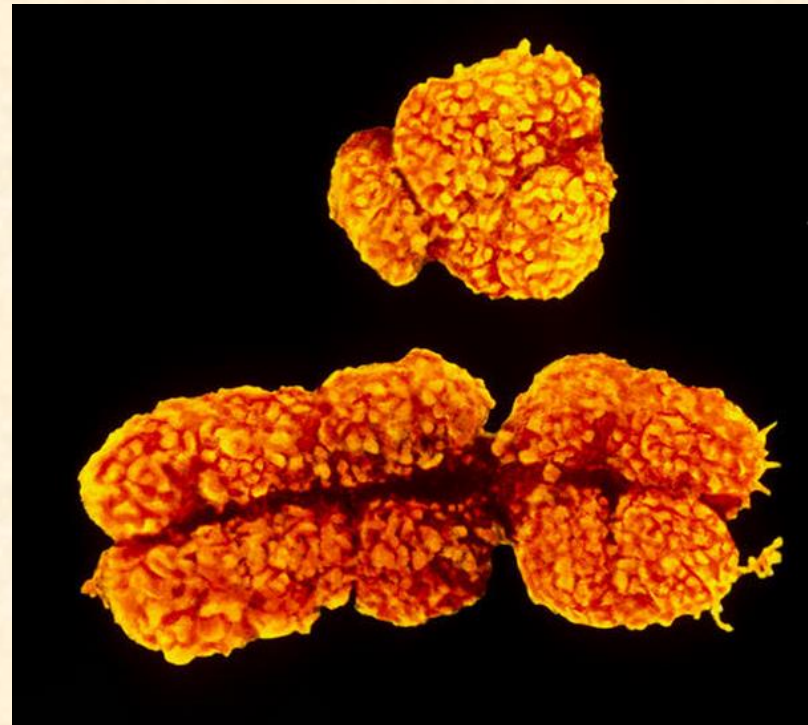
Статеві хромосоми

● ♀ - XX

● ♂ - XY -

Гетерохромосоми

Аутосоми- нестатеві
хромосоми (44)

Каріоситематика – наука

що вивчає каріотипи.

Людина – 46 (23 пари);

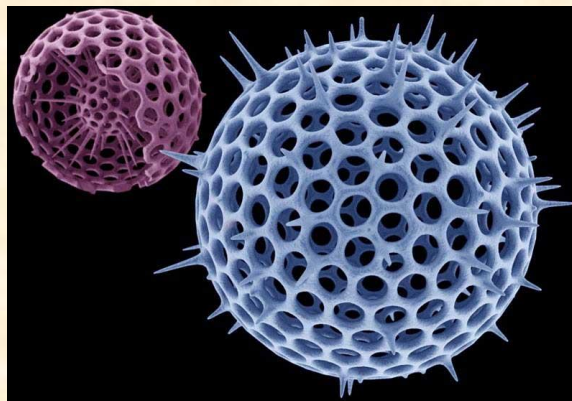
Дрозофіла – 8 (4 пари);

Радіолярії – 1600 (800 пар).

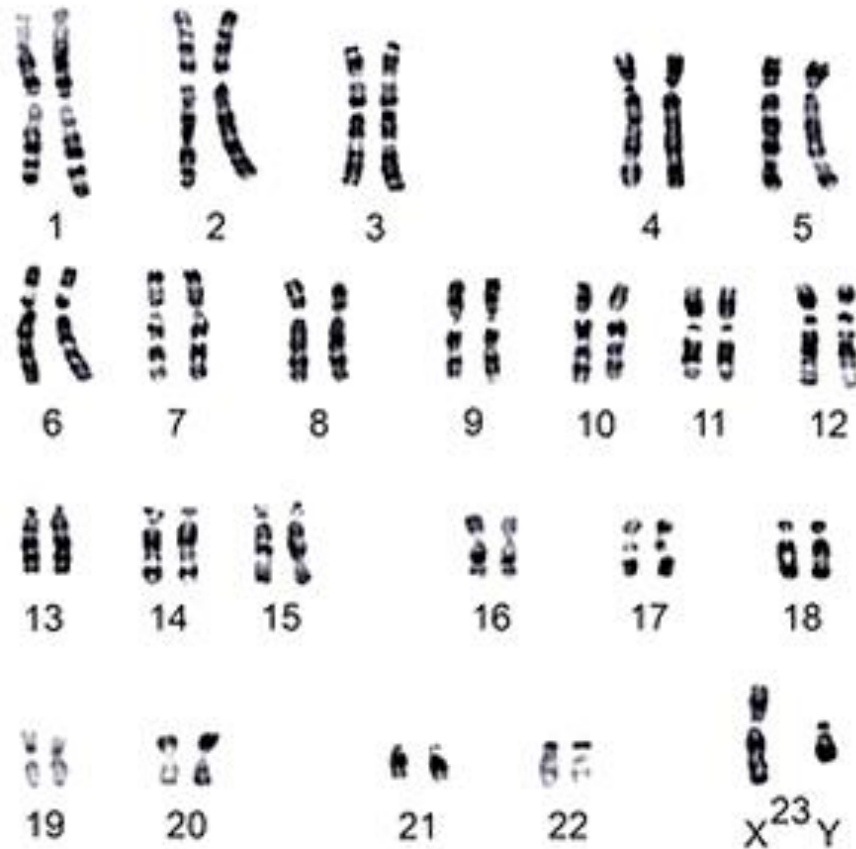
Каріотип людини

Жінки: 44A+XX

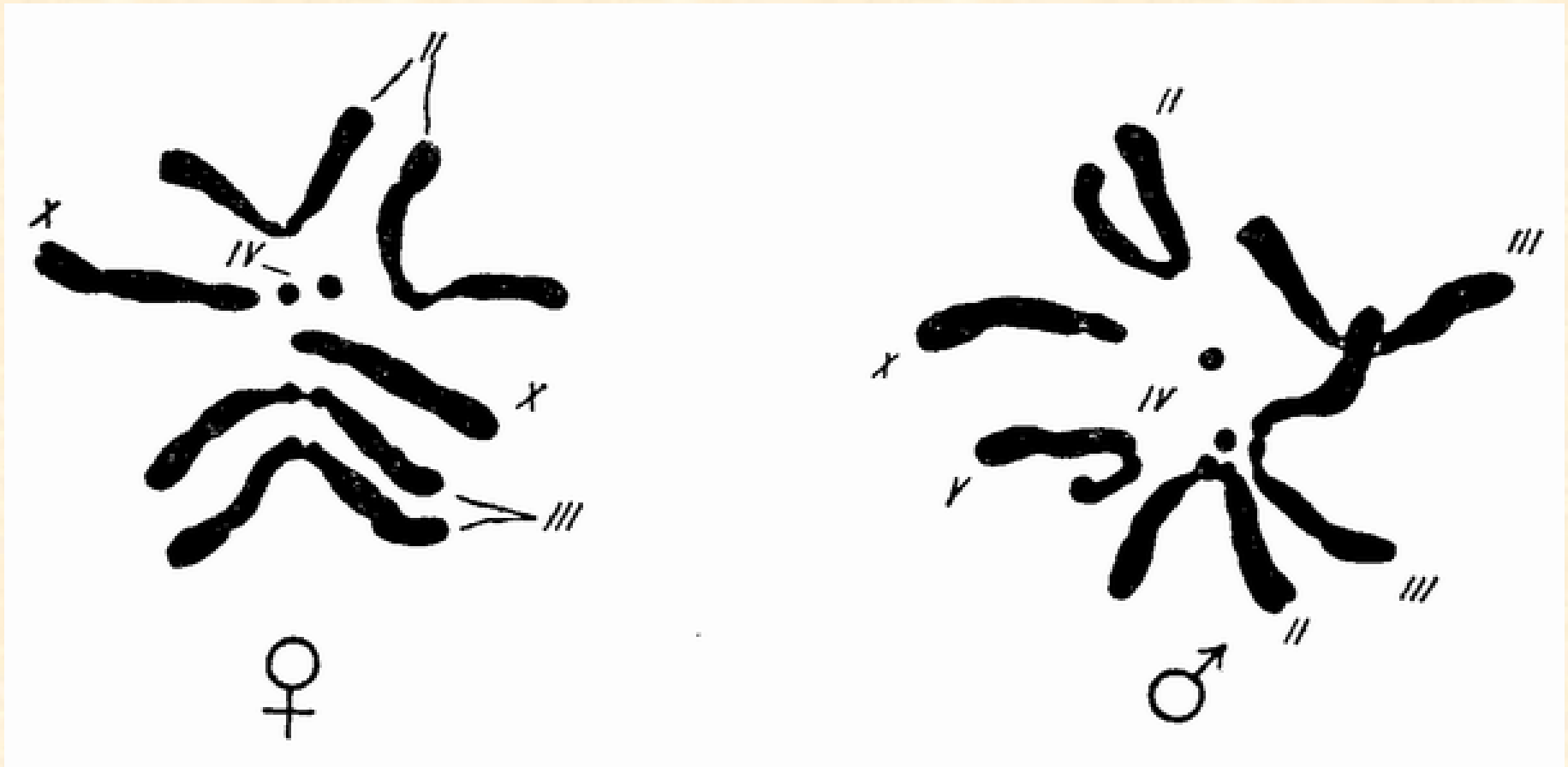
Чоловіка: 44A +XY

Каріотип людини - 46

Каріотип дрозофіли - 8

Кількість хромосом різних організмів (2n)

Комарь – 6

Окунь – 28

Бджола – 32

Свиня – 38

Макак-резус – 42

Кріль – 44

Шимпанзе – 48

Баран – 54

Осел – 62

Кінь – 64

Курка – 78

Горох – 14

Порічки червоні – 16

Береза – 18

Ялівець – 22

Дуб – 24

Льон – 30

Вишня – 32

Яблуня – 34

Ясен – 46

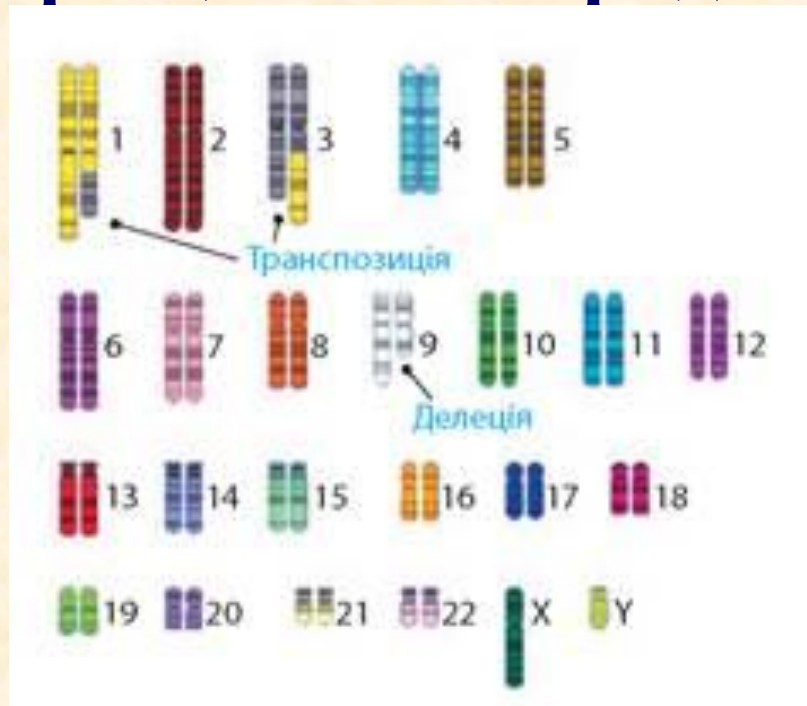
Картопля – 48

Липа – 82

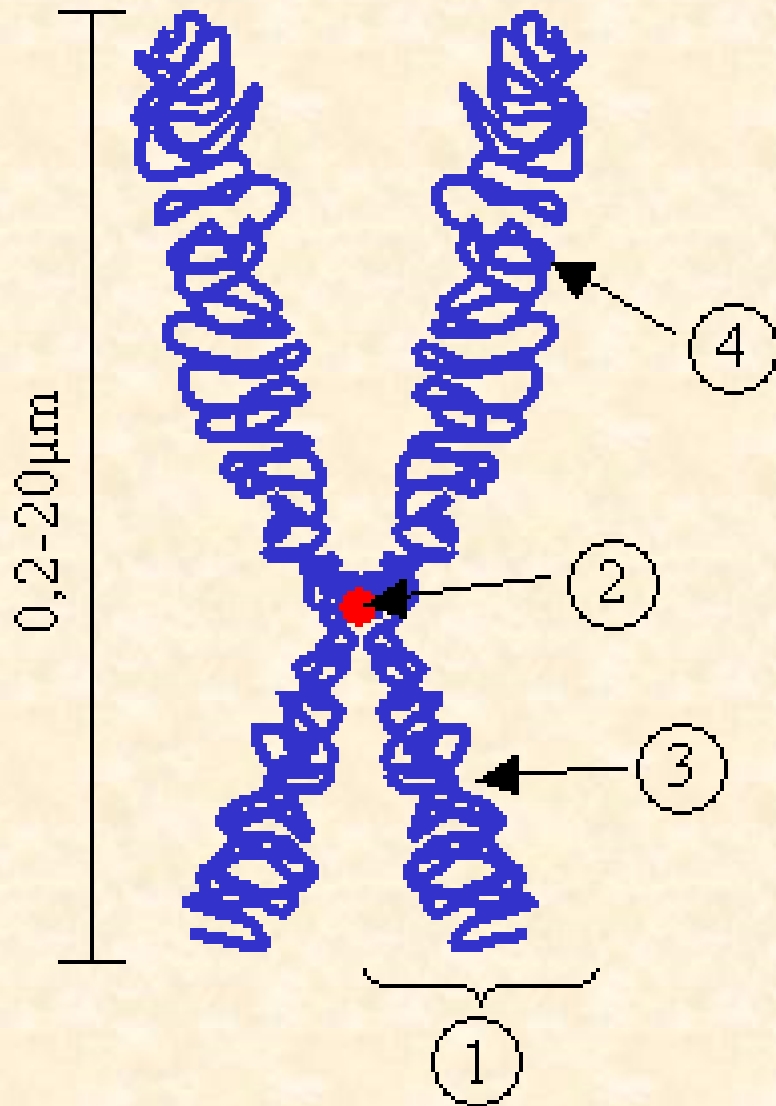
Цитогенетичний метод – Є

ОСНОВОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ ХРОМОСОМ

1. Метод культури клітин – розчинні лімфоцити
2. Метод класичного каріотипування – диски
3. Метод спектрального каріотипування.
4. Метод флуоресцентної гібридизації.

1. Будова хромосоми

- 1** – хроматида;
- 2** – центромера, первинна перетяжка;
- 3** – мале плече;
- 4** – довге плече.

2. 1. Фотокаріограма людини

